

Ve vzduchu byla cítit vlhkost, jako před bouří, a neuvěřitelný závan smrti. Skupinka šesti zdravotníků právě dorazila do Terezína. Byli to mladí lidé, kteří neměli tušení, co je tady čeká. Pěšky dorazili až k Sudetské kasárně, kde sídlila provizorní nemocnice. Před dveřmi ležela hora nábytku a různých věcí. Náhle z ní vyšel postarší muž. Vlasy měl zešedlé věkem a oči skleslé únavou. Bílý plášť byl ušmudlaný a místy potřísněn neznámými látkami. Směle se obrátil na dobrovolníky a řekl něco německy. „Marie, ty přece umíš trochu německy. Co říkal?“ sykla k drobné hnědovlasé dívce vysoká plavovláska. Ta ji zpražila pohledem. „Popravdě jsem mu rozuměla jenom: Dobrý den. A navíc nejsem tak znalá, jak si myslíš Anno,“ zavrčela Marie. Muž se na ně podíval a zavolal do kasárny.

V mžiku přiběhl další muž, ale o něco mladší. Rovněž měl ušpiněný bílý plášť. Jeho starší kolegu mu cosi pravil. Muž pokýval hlavou a pronesl: „Dobrý den, vy jste ti dobrovolníci?“ zeptal se. „Zdravím, ano, jsme dobrovolníci z České pomocné akce,“ představila skupinku Anna. Lékař k nim přišel blíže. „Jmenuji se František Lauer a tohle je můj kolega Alois Keller. Jsme rádi, že jste dorazili. Máme očekávat ještě několik transportů a nováčci se budou hodit. Následujte mě,“ zavelel pan Lauer.

Jakmile vstoupili dovnitř, obklopil je nesnesitelný smrad. Nedalo se to ničemu vyrovnat. Jedna z dobrovolnic okamžitě vyběhla ven. „Půjdu za ní,“ mrkla na Marii její dlouholetá přítelkyně. Anna svou rusovlasou kamarádku obdivovala. Nebála se takřka ničeho a za každé situace dokázala vypadat skvěle. „Na ten zápach si brzy zvyknete, pokud tady zůstanete,“ pronesl lékař Lauer. Pokračovali teda v cestě. Oddělil se od nich pan Keller, který se začal věnovat dalším pacientům. Marie si všímala zubožených lidí ležících na palandách. Nebylo zde jediné okno, jen umělá světla a zatuchlý vzduch. „Dovedu vás k vrchní sestře, paní Růžičkové. Ona vám už řekne, co a jak,“ oznámil pan Lauer.

Skupinka přešla až do poloviny kasárny. Tam uviděli ženu ve středních letech, jak podává pacientovi vodu. „Vrchní sestro, vedu vám několik dobrovolníků,“ zvolal Lauer. Žena se prudce napřímila. „To je dobře, hned si je přeberu. Je to vše?“ pozvedla obočí. Lékař pokýval hlavou a odešel.

Vrchní sestra si všechny pozorně prohlédla. „Jestli chce někdo odejít, tak běžte hned.“ Dvě dívky se otočily na podpatku a div neutíkaly pryč. Stát zůstala jen Anna s Marií. „Ještě někdo? Dobrá tedy. Každému v ghettu přidělím minimálně jednu místnost, kde budete pečovat o pacienty. Neteče zde voda, takže jí bereme ze studny. Záchody jsou přeplněné, a radila bych vám, abyste tam radši nelezli vůbec,“ řekla vrchní sestra. „Co tady tak pobíháš!“ křikla. Marie se otočila. Spatřila svou kamarádku, jak k nim klusá. „Jsem jedna z dobrovolnic, co tady chce zůstat,“ vysvětlila. Paní Růžičková pokývala hlavou. Potom jim ukázala budovy a místnosti s pacienty, o které se budou starat. Nezapomněla zmínit, kde najdou potraviny, obklady i léky.

Marie dostala tři místnosti s přibližně osmdesáti pacienty. Jedna šestina z toho byly děti. Dívka neklidně vstoupila do prvního pokoje. V rohu stály dva kbelíky s výkaly, močí i zvratky.

„Vy jste naše nová zdravotní sestřička?“ přišla k ní asi pětiletá dívka. Marie přikývla. Holčička jí chytila za ruku a táhla k jedné z postelí. „Moje maminka se už hodinu nehýbe. Ani se mnou nemluví,“ vzdychla. Marie opatrně nahmatala ležící ženě puls. Žádný nebyl. Marie hned vyběhla z místnosti, když tu náhle do někoho vrazila. Na chvíli se oba zapotáceli, ale vzápětí na ni druhá osoba zvolala. „Dávej pozor, kam jdeš,“ sykl mladý muž. Marii připadal jako voják. Kromě toho měl oblečenou vojenskou uniformu. Podíval se na Marii. V tu chvíli se jí podařilo topit se v jeho modrých očích. „Je tam mrtvý pacient. Hledala jsem někoho, kdo by mi pomohl,“ vyhrkla nakonec. Mladík ji pozoroval. „Aha, našla si toho správného muže. Společně s dalšími vězni pomáháme uklízet,“ vysvětlil a hlasitě hvízdal. „Za chvíli přijdou. Je to jenom jeden pacient?“ zeptal se klidně. Marie pokrčila rameny. Raději se však šla podívat v doprovodu mladého muže.

Marie našla ještě další čtyři mrtvé pacienty. Ti byli i se ženou odneseni na nosítkách neznámo kam. „Mimochodem, zapomněl jsem se představit a omluvit za svou hrubost slečno,“ usmál se voják. „Jmenuji se Štěpán Hanzlik, byl jsem členem stráže, ale rozhodl jsem se radši pomoci tady,“ dodal. Mariiiny zčervenaly tváře. „Já jsem Marie Kermesová, dobrovolnice z České pomocné akce. Proč jste zůstal na výpomoc?“ nedala Marii zvědavost. „Většina mých mužských příbuzných padla na východní frontě a moje celá rodina bydlela v Ležácích. Zkrátka jsem se rozhodl pomoci alespoň těmhle lidem, když jsem to nedokázal u své rodiny,“ vzdychl. Marii to přišlo najednou trapné. Neměla se vůbec ptát. „A co tady pohledává někdo jako vy?“ zeptal se s neskrývaným úsměvem. Zdravotní sestra neměla moc v plánu mu říkat o svém životě, ale přesto něco zmínila. „Většina, mých příbuzných skončila v Osvětimi, nebo bůhví kde. Rozhodla jsem se jít sem, protože nemám zatím kam jít,“ řekla smutně. Štěpán kývl hlavou a spěšně se rozloučil. Musel se vrátit ke svým povinnostem. Marie dokončila svou práci, věděla ale, že zítřky budou daleko horší.

Dny byly stále teplejší, za to dost krutější. Marie denně volala Štěpána, kvůli úmrtí pacienta. Na prázdné lůžko přistál vždy další. Zdálo se to jako nekonečný koloběh. Viděla plakající děti, které osiřeli a byli přemístěni někde jinde. Marie doufala, že na nějaké lepší místo. Několikrát dokonce prováděla transfúzi krve jen za pomoci injekčních stříkaček. Kromě toho dostala na starost další pokoj, což nebyl výhled na lepší zítřky. Několik lidí ze zdravotnického personálu rovněž onemocnělo břišním tyfem či encefalitidou. Naštěstí se to netýkalo nikoho, s kým Marie přijela. Jenže ona sama začala pociťovat onu nemoc. Náladu jí občas změnil pohled na lidi, kteří se snažili pomoci jinak. Vyprávěli různé příběhy nemocným, ti schopnější pomáhali Marii s kbelíky nebo s vodou. Dívka zjistila, že mezi vězni je spousta učitelů, kteří učili děti. Nedalo jí to a párkrát si poslechla učitelův výklad. Sama u toho vzpomínala na své dětství, kdy ve škole probírali ty samá témata. Spousta vězňů tady zůstávalo kvůli svým kamarádům a příbuzným. Snažili se pomáhat v čem se dalo. Od mytí nádobí po čištění podlah. Občas se někdo z nich dal do řeči s Marii. Dívka často slyšela nemravné historky z mládí.

Další den se Marie podívala na kalendář. Dnes bylo 7. května. Trčela zde téměř měsíc s půl a máloco se změnilo k lepšímu. Z poza rohu vyskočila Anna. „Sovětská armáda sem brzy dorazí. Míří rovnou do Prahy. Možná se na chvíli zastaví a pomůžou nám,“ pronesla s dětským nadšením. Marie si takové naděje nedělala. Spíše se více všímala svého chatrného zdraví. „Je ti něco?“ přistoupila Anna. Opatrně jí sáhla na čelo. „Jemine, vždyť celá hoříš. Běž si lehnout já ti něco donesu,“ pousmála se Anna. Marie prudce zavrtěla hlavou. Neměla v plánu jít si lehnout mezi ostatní. „V žádném případě, jsem v pořádku. Navíc je mi fajn,“ podotkla zcela klidně a odešla na čerstvý vzduch.

„Dýcháš čerstvý vzduch panenka?“ zasmál se Štěpán. Marie se na něj zamračila. Moc dobře věděl, jak ji popíchnout. „Nemáš nic na práci panáku?“ odbyla ho. Moc dobře tušila, že ho to neodradí. Štěpán se postavil naproti ní. „Momentálně mám chvíli čas, a tak jsem se rozhodl jít se za tebou podívat,“ zazubil se. „Jak šlechetné. Musím se vrátit zpátky,“ sykla Marie a odešla zpátky do budovy. Ve zvyku zkontrolovala pacienty, dala jim léky a vynesla plné kbelíky. „Slečno, můžu mít na vás jeden dotaz?“ zeptal se skoro neslyšně jeden z vyzáblých mužů. Podle jeho stavu mu nezbývalo moc času. Marie si přisedla k jeho lůžku. „Jsem velice udiven, že to tak dobře zvládáte. Co je příčinou toho, že jste tady tak dlouho?“ vyřkl otázku. Na odpověď nemusel dlouho čekat. „Víte, jsem jen obyčejná zdravotní sestra, která chce přiložit ruku k dílu a pomoci nemocným lidem. Vždyť lidský život je dar, kterého bychom si měli vážit,“ pronesla Marie. Samotnou jí překvapilo, jak to vyznělo. Muž se pouze usmál. „Děkuji za upřímnou odpověď. Zůstaňte taková, jaká jste,“ vydechl. Marie ho ještě chvíli pozorovala. Před odchodem mu zkontrolovala puls. Žádný nebyl. Tohle byla jeho poslední slova, která věnoval neznámé dívce. Marii v očích zajiskřily slzy. Nestihla je schovat, a tak odešla sehnat muže, co odnesou mrtvé tělo.

Zbytek května se zdál mírumilovnější. Přijelo více personálu a epidemie pomalu upadala. Lidé začali opouštět Terezín. Všichni před odjezdem byli podrobeni důkladné lékařské kontrole. Marii i zdravotnickému personálu se dostávalo vděku za záchranu života. „Co máš v plánu, až všichni odjedou?“ pozvedl obočí Štěpán. Marie nad tou otázkou zapřemýšlela. „Asi pojedu do Prahy. Bydlí tam má teta, takže budu chvíli u ní. Najdu si práci v nemocnici a osamostatním se,“ řekla. „Proč nebudeš dělat něco jiného? Jaká je příčina tvé představy?“ zeptal se neodbytně. „Jestli chceš znát důvod, tak ten zní takhle. Když můžu pomoci, tak pomůžu. Navíc, lidský život je dar, kterého bychom si měli vážit,“ odpověděla Marie. „Něco na tom bude. Možná se k tobě přidám. Přece v jednotě je síla, však?“ ušklíbl se. „A ve dvou se to lépe táhne,“ dodala Marie. Oba zůstali až do konce srpna, kdy odjížděli poslední pacienti. Marie po boku Štěpána zamířila rovnou do Prahy. Našla si práci jako zdravotní sestra v nemocnici a Štěpán se stal členem hasičského sboru. Brzy založili rodinu a měli dvě děti. Do svého stáří oba vzpomínali na těžké chvíle v Terezíně a vyprávěli je pro další generace.